

NORGES HØYESTERETT

Den 10. november 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med justitiarius Øie og dommerne Matningsdal og Normann i

HR-2020-2157-U, (sak nr. 20-128274STR-HRET), straffesak, anke over dom:

Eirik Jensen

(advokat John Christian Elden)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (1) Saken gjelder anke over dom for medvirkning til grovt narkotikalovbrudd begått under «særdeles skjerpene omstendigheter», jf. straffeloven 1902 § 162 tredje ledd andre punktum, og grov korrupsjon, jf. straffeloven 1902 § 276 b, jf. § 276 a første ledd bokstav a.
- (2) Sakens bakgrunn er at Gjermund Erik Cappelen den 19. desember 2013 ble pågrepet siktet for omfattende narkotikalovbrudd over en årrekke. Under den videre etterforskningen mottok politiet opplysninger som medførte at Eirik Jensen 24. februar 2014 ble pågrepet av Spesialenheten for politisaker siktet for medvirkning til Cappelens lovbrudd.
- (3) Cappelen ble 6. februar 2016 tiltalt for innførsel eller forsøk på innførsel av store mengder narkotika i perioden 1993/1994 til og med 14. november 2013, mens Jensen ble tiltalt for medvirkning til denne innførselsvirksomheten fra og med 2004 til og med 14. november 2013 (tiltalebeslutningen post I). Begge ble dessuten tiltalt for grov korrupsjon, jf. straffeloven 1902 § 276 b, jf. § 276 a første ledd – Jensen for å ha mottatt en utilbørlig fordel i anledning av stilling – § 276 a første ledd bokstav a, og Cappelen for å ha gitt eller tilbudt slik fordel – bokstav b (tiltalebeslutningen post II).
- (4) Med hjemmel i straffeprosessloven § 13 første ledd forenet Oslo tingrett sakene mot de to tiltalte til behandling i samme sak.
- (5) Oslo tingrett avsa 18. september 2017 dom med slik domsslutning for Eirik Jensens vedkommende:

- «1. Eirik Jensen, født 30.07.1957, dømmes for overtredelse av straffeloven 1902 § 162 første ledd jfr. tredje ledd annet straffalternativ jfr. femte ledd, jfr. § 49 på tiltalen av 6. februar post I underpunkt 16, straffeloven 1902 § 276b jfr. § 276a første ledd bokstav a, våpenloven § 33 første ledd annet punktum jfr. § 8 første ledd, våpenloven § 33 første ledd første punktum jfr. § 27 a første ledd jfr. våpenforskriften § 79 første ledd, våpenloven § 33 første ledd første punktum jfr. § 27a jfr. våpenforskriften § 80 første ledd annet punktum, sammenholdt med straffeloven 1902 § 62 første ledd og § 63 annet ledd, til fengsel i 21 – tjueen – år. Til fradrag i straffen går 111 – etthundreogelleve – dager for utholdt varetekt, jfr. straffeloven 1902 § 60.
2. Eirik Jensen, født 30.07.1957, dømmes til å tåle inndragning etter straffeloven 1902 § 34 av 667 800 kroner.
3. Eirik Jensen, født 30.07.1957, dømmes til å tåle inndragning i medhold av straffeloven § 35 av våpen og ammunisjon omfattet av tiltalens pist IV-VI, bortsett fra våpnene i tiltalen post IV c).
4. Eirik Jensen, født 30.07.1957, frifinnes for tiltalen post IV c).»
- (6) Cappelen ble ved samme dom idømt fengsel i 15 år og inndragning av utbytte med 825 millioner kroner samt noen fysiske gjenstander. Etter Oslo tingretts dom behandlet Asker og Bærum tingrett en ytterligere tiltalebeslutning mot Cappelen som gjaldt oppbevaring av narkotika. Ved Asker og Bærum tingretts dom 23. oktober 2017 ble det avsagt dom på fengsel i 15 år som fellesstraff med Oslo tingretts dom 18. september 2017.
- (7) Jensen anket tingrettens dom til Borgarting lagmannsrett med unntak for domfellelsen for overtredelse av våpenloven. Anken gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet. I tillegg gjaldt den tingrettens saksbehandling samt domsslutningen punkt 2 om inndragning av utbytte. Lagmannsretten henviste anken til ankebehandling, men slik at anken over saksbehandlingen med hjemmel i straffeprosessloven § 326 ble stilt i bero.
- (8) Cappelen anket både Oslo tingretts og Asker og Bærum tingretts dom til Borgarting lagmannsrett. Hans anke gjaldt straffutmålingen.
- (9) Etter at begge ankene var henvist til ankebehandling, vedtok lagmannsretten med hjemmel i straffeprosessloven § 327 første ledd første punktum, jf. § 13 første ledd, å forene de to sakene til felles behandling.
- (10) Etter de dagjeldende reglene i straffeprosessloven ble ankesaken behandlet med lagrette i perioden 28. august 2018 til 28. januar 2019. Lagretten svarte nei på spørsmålet om Jensen var skyldig i medvirkning til Cappelens innførsel av narkotika og ja på spørsmålet om grov korrupsjon. Med hjemmel i straffeprosessloven § 376 a besluttet fagdommerne at saken skulle behandles på ny med nye dommere. Videre besluttet de at sakene mot Jensen og Cappelen ikke skulle deles, slik at også ankesaken mot Cappelen skulle avgjøres av andre dommere etter en ny behandling.
- (11) Jensen anket begge avgjørelsene til Høyesterett. I kjennelse 22. februar 2019, HR-2019-361-U, ble anken over tilsidesettelsen av lagrettens kjennelse forkastet. Videre ble ved kjennelse 15. mars 2019 anken over foreningen av de to sakene avvist, jf. HR-2019-523-U.

- (12) Da lagretteordningen i mellomtiden hadde blitt opphevet, ble den nye ankeforhandlingen gjennomført med meddomsrett. Det kan for øvrig nevnes at også etter de tidligere bestemmelsene i straffeprosessloven skulle den nye saken behandles med meddomsrett når en lagrettekjennelse var satt til side, jf. daværende § 376 a første ledd andre punktum og § 376 c andre punktum. Ankeforhandlingen ble holdt over 72 dager i perioden 6. november 2019 til 27. mars 2020.
- (13) Borgarting lagmannsrett avsa 19. juni 2020 dom med slik domsslutning for Jensens vedkommende:
- «1. Eirik Jensen, født 30. juli 1957, blir dømd for brot på straffelova (1902) § 162 første ledd jf. tredje ledd andre straffalternativ jf. femte ledd (§ 49 for handlinga skildra i post I strekpunkt 16), straffelova (1902) § 276 b jf. § 276 a første ledd bokstav a, jf. straffelova § 62 første ledd og § 63 andre ledd, samanhalde med den delen av Oslo tingrett sin dom 18. september 2017 der skuldspørsmålet blei endeleg avgjort, til ei straff av fengsel i 21 – tjueein – år. Til frådrag i straffa går 111 – etthundreogelleve – dagar for uthalde varetekt.
2. Eirik Jensen, født 30. juli 1957, blir dømd til å tola inndraging i medhald av straffelova (1902) § 34 av 1 418 000 – einmillionfirehundreogattentusen – kroner.»
- (14) Dommen er avsagt under dissens, idet tre av meddommerne stemte for at straffen skulle settes til fengsel i 20 år. Dissensen er begrunnet i den lange saksbehandlingstiden, og at saken hadde blitt behandlet to ganger i lagmannsretten.
- (15) *Eirik Jensen* har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen under skyldspørsmålet for tiltalebeslutningen post I og II, saksbehandlingen, straffutmålingen og inndragningen. For anken over lovanvendelsen under skyldspørsmålet er ankegrunnen nærmere beskrevet slik:
- «Skyldspørsmålet så langt gjelder lovanvendelsen under tiltalens post I og II, herunder forståelsen av medvirkningsbegrepet og bruken av bevisbyrdereglene i strafferetten. Det gjøres gjeldende at Jensen må bli å frifinne av Høyesterett ved riktig lovbruk når det gjelder tiltalens post I, og at post II må bli å oppheve.»
- (16) I tillegg til støtteskriv og senere prosesskriv fra forsvareren, advokat Elden, har også Jensen inngitt omfattende prosesskriv til Høyesterett. Spesialenheten for politisaker har inngitt tilsvar til det som er anført av forsvareren og av Jensen.

Høyesteretts ankeutvalgs syn på saken:

Innledning

- (17) Jensen har ikke ankerett, idet han både i tingretten og lagmannsretten er domfelt for begge tiltalebeslutningene. Anke til Høyesterett krever dermed samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg – et samtykke som bare kan gis «når anken gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i

Høyesterett». Høyesteretts ankeutvalg har enstemmig kommet til at ingen av disse vilkårene er oppfylt.

- (18) Siden Jensen er domfelt for forholdene i begge rettsinstanser, har han heller ikke krav på at ankeutvalget gir noen nærmere begrunnelse for hvorfor det ikke gis samtykke til ankebehandling i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum sammenholdt med andre ledd andre punktum. Hensett til sakens karakter har ankeutvalget likevel kommet til at utvalget vil kommentere noen av de anførselene som er gjort gjeldende.

Oppbygningen av tiltalebeslutningen og lagmannsrettens dom

- (19) For tiltalebeslutninger følger det av straffeprosessloven § 252 første ledd nr. 4 at de skal inneholde «en kort, men så vidt mulig nøyaktig beskrivelse av det forhold tiltalen gjelder, med opplysning om tid og sted».
- (20) I tiltalebeslutningen post I har påtalemyndigheten angitt 21 forskjellige innførselshandlinger – eller forsøk på handlinger – som Cappelen skal ha vært ansvarlig for, og som det anføres at Jensen har medvirket til. Det er gitt opplysning om tidspunkt, kvantum og hvilket land partiene skal være innført fra. Videre er det gitt en rekke eksempler på hva medvirkningen konkret skal ha bestått i. Jensen og hans forsvarere har dermed hatt et godt utgangspunkt til å forberede forsvaret.
- (21) Lagmannsrettens domsgrunner med hensyn til skyldspørsmålet er strukturert i en rekke tematiske hoveddeler hvor hver hoveddel har en informativ overskrift. Den innledes med en beskrivelse av bakgrunnen for tiltalen – dommen side 8–10. Deretter gjengis hovedtrekkene i forklaringene til Jensen og Cappelen – side 10–14.
- (22) Selv om Cappelen i Oslo tingrett ble funnet skyldig i innførsel eller forsøk på innførsel av narkotika for hele perioden 1993/1994 til og med 14. november 2013 – en avgjørelse som Cappelen ikke har anket – måtte lagmannsretten under ankesaken i relasjon til Jensens eventuelle medvirkningsansvar ta stilling til om Cappelen for perioden 2004 til og med 14. november 2013, som tiltalen mot Jensen gjaldt, hadde foretatt de aktuelle innførselshandlingene. Dette spørsmålet er behandlet i dommen side 15–23. Lagmannsrettens konklusjon var at det i alle fall forelå innførsel eller forsøk på innførsel i 18 av de 21 individualiserte tilfellene. For tre av underpunktene i tiltalebeslutningen – underpunktene 15, 18 og 19 – kom lagmannsretten, hensett til det strenge beviskravet i straffesaker, til at det måtte legges til grunn at Cappelen hadde ervervet disse partiene etter at de hadde kommet til Norge. For den aktuelle perioden ble det dermed i relasjon til Jensen lagt til grunn at kvantumet måtte reduseres fra 13 969 kg hasj til ca. 13,8 tonn.
- (23) Tiltalen for medvirkning bygger på at Jensen bistod Cappelen dels ved å varsle ham om politiaktivitet som kunne ha betydning for Cappelens innførselsvirksomhet, og dels ved å bidra til at en eventuell mistanke mot ham ble redusert. Jensen har derimot anført at kommunikasjonen med Cappelen var av politifaglig karakter ved at Cappelen ga ham opplysninger som kunne ha betydning for å avsløre narkotikavirksomhet. Dette spørsmålet behandles deretter i dommens side 23–29. Lagmannsrettens konklusjon var at kommunikasjonen med Cappelen primært gjaldt Cappelens innførselsvirksomhet.

- (24) Avgjørende for spørsmålet om Jensen kunne dømmes for grov korrupsjon, men også av betydning for bevisresultatet med hensyn til om han hadde medvirket til Cappelens innførselsvirksomhet, var hvilke økonomiske fordeler han eventuelt hadde mottatt fra Cappelen. Dette spørsmålet er behandlet i dommen side 30–44. Konklusjonen var at Jensen i alle fall hadde mottatt 1 418 000 kroner.
- (25) Fra og med dommen side 44 til og med side 63 har lagmannsretten vurdert kommunikasjonen mellom Jensen og Cappelen for å bringe på det rene om formålet var å forhindre at Cappelen ble pågrepet for sin innførselsvirksomhet – herunder om Jensen delvis også hadde opptrådt under falsk navn.
- (26) Før lagmannsretten fra og med side 67 oppsummerer sin bevisvurdering, har den fra og med side 63 et eget hovedpunkt hvor den gjennomgår vitneforklaringer om samarbeidet mellom Jensen og Cappelen, og hvor den deretter gjennomgår bevisførselen om hvilken informasjon Jensen hadde tilgang til.
- (27) Totalinntrykket av dommen er at den er velstrukturert og svært grundig.

Anken over lovanvendelsen under skyldspørsmålet

Beviskravet

- (28) Under denne ankegrunnen er det for det første anført at bevisbyrdereglene i straffesaker er uriktig anvendt. Ankeutvalget har imidlertid ikke funnet holdepunkter i lagmannsrettens dom for at dette er tilfellet. Tvert om etterlater domsgrunnene et klart inntrykk av at lagmannsretten har latt all rimelig tvil komme Jensen til gode.
- (29) I den sammenheng kan det for det første vises til lagmannsrettens behandling av Cappelens innførselsvirksomhet i den perioden Jensen ifølge tiltalen skal ha medvirket til virksomheten. Rettens forsiktighet ved bevisbedømmelsen illustreres av hvordan den vurderte tiltalen for de tre innførselene fra mars til september 2013, som er omtalt foran:

«Underpunkt 15 (mars 2013), 18 (juli 2013) og 19 (september 2013) gjeld alle innføring av ca. 50 kilo hasj frå Danmark. Cappelen forklarte at desse tre underpunkta skil seg frå mønsteret elles, fordi han her tok imot delar av parti som skulle til andre i Noreg. Det var ein annan enn Cappelen som var den primære mottakaren, og som organiserte innføringa. Cappelen forklarte at det var ein kontakt i Danmark som alle tre gongene gav han tilbod om parti på 50 kilo. På spørsmål om Cappelen kunne utelukka at hasjen allereie var komen til Noreg då han i kvart einskilt tilfelle fekk tilbod om 50 kilo, gav Cappelen noko ulike svar under ankeforhandlinga. Lagmannsretten oppfattar at Cappelen ikkje kunne utelukke dette. Rimeleg bevisvil skal koma Jensen til gode og lagmannsretten meiner difor at det må byggjast på at Cappelen for desse tre underpunkta inngjekk avtale om å kjøpa parti med hasj som allereie var i Noreg. Cappelen har då ikkje hatt noka rolle i innføringa av hasjen, og det er ikkje noko grunnlag for eit medverkaransvar for Jensen.»

- (30) For straffutmålingen hadde det ingen betydning om også disse partiene ble omfattet av domfellelsen. Likevel foretok lagmannsretten en detaljert bevisvurdering av de enkelte underpunktene i tiltalen. Og sitatet viser at lagmannsretten lot enhver rimelig tvil komme Jensen til gode.

- (31) Som et annet eksempel kan det vises til et avsnitt i lagmannsrettens hoveddel om hvilke økonomiske ytelser Jensen har mottatt fra Cappelen:

«Den 12. juni 2010 kl. 13.00 sendte Cappelen slik SMS til Jensen: ‘Det er 50 til. 200 fra før og 100 fra ny’. Cappelen har forklart at SMS-en gjeld betalinger til Jensen. Ifølge Cappelen er det tale om beløp på 50 000, 200 000 og 100 000 og referanse til to ulike hasjparti som han innførte. Jensen har på si side hevdet at SMS-en ikkje gjeld pengebeløp. Lagmannsretten oppfattar Jensen slik at han meiner at SMS-en truleg gjeld kvantum med hasj i ei sak der Cappelen gav opplysningar til politiet. Lagmannsretten peiker på at det ikkje er sikra andre SMS-ar eller e-postar mellom Jensen og Cappelen i det same tidsrommet som direkte kastar lys over tolkinga av innhaldet. Lagmannsretten meiner at e-posten truleg gjeld pengar, men ut frå det strenge beviskravet i straffesaker er det ikkje grunnlag for å slå fast at det her skjedde ei eller fleire konkrete betalinger frå Cappelen til Jensen.»

- (32) Når dette sammenholdes med at lagmannsretten i sin omfattende behandling av om Jensen mottok opplysninger fra Cappelen av politifaglig karakter, og hvor konklusjonen var at Cappelen «berre ved eitt høve kom med informasjon som førte til konkret politiaksjon», illustrerer også dette sitatet lagmannsrettens forsiktighet ved bevisbedømmelsen.
- (33) Ankeutvalget kan etter dette ikke se at det finnes noe holdepunkt i lagmannsrettens domsgrunner for at den ikke har latt rimelig tvil komme Jensen til gode.
- (34) Avslutningsvis nevnes at en god del av det som er anført for Høyesterett – særlig i prosesskrivene fra Jensen – i realiteten gjelder lagmannsrettens konkrete bevisvurdering, som Høyesterett ikke kan prøve, jf. straffeprosessloven § 306 andre ledd.

Lovanvendelsen vedrørende medvirkningsbegrepet

- (35) Det er videre anført at lagmannsrettens har anvendt medvirkningsbegrepet uriktig. I lagmannsrettens oppsummering av sitt bevisresultat har den lagt til grunn 1) at Cappelens innførselsvirksomhet i Jensens tiltaleperiode omfattet ca. 13,8 tonn hasj, og 2) at Jensen i hele tiltaleperioden «var klar over at Cappelen innførte hasj til Noreg, og at det var tale om parti på opp mot 700 kilo, og at det kom nye parti med jamne mellomrom, til dels så ofte som kvar månad». Videre fant lagmannsretten det bevist 3) at «Jensen i heile tiltaleperioden gav informasjon til Cappelen i denne sammenhengen. Dette skjedde i fysiske møte, i telefonsamtalar og gjennom elektronisk kommunikasjon».
- (36) I den samme oppsummeringen la lagmannsretten videre til grunn 4) at «gjennomføringsviljen til Cappelen blei styrkt ved alle dei innføringane som er spesifisert i underpunkt i tiltalen post I», og 5) at «Jensen i heile tiltaleperioden var klar over at han styrkte gjennomføringsviljen hos Cappelen».
- (37) Med dette bevisresultatet var det klart riktig å dømme Jensen for forsettlig medvirkning til Cappelens innførselsvirksomhet i perioden 2004 til og med 14. november 2013.

Lovanvendelsen ved domfellelsen for grov korrupsjon

- (38) Det er også anført at lagmannsrettens lovanvendelse ved domfellelsen for grov korrupsjon er uriktig. Denne anførselen kan klart ikke føre fram. Ankeutvalget nøyer seg med å vise til oppsummeringen i hovedavsnittet foran samt at lagmannsretten, som allerede nevnt, fant det bevist at Jensen i alle fall hadde mottatt 1 418 000 kroner for sin bistand. Dommen bygger på at Jensen i nesten ti år bistod Cappelen i hans innførselsvirksomhet. Det er dette som utgjør grunnlaget for domfellelsen for grov korrupsjon, og det kreves ikke, som anført, at mottatte økonomiske ytelser kan knyttes til en enkeltstående innførselshandling.

Lagmannsrettens subsumsjon for medvirkning til overtredelse av straffeloven 1902 § 162 tredje ledd andre straffalternativ

- (39) Cappelen er ved Oslo tingretts dom dømt for overtredelse av straffeloven 1902 § 162 tredje ledd andre straffalternativ. Lagmannsretten kom til at Jensen kan dømmes for medvirkning til overtredelse av dette straffalternativet.
- (40) Jensen er, som nevnt, funnet skyldig i medvirkning til en innførselsvirksomhet som omfatter ca. 13,8 tonn hasj. I Rt-1998-2001 fastslo imidlertid Høyesterett at stoffets art og omfang ikke i seg selv kan begrunne at § 162 tredje ledd andre straffalternativ kommer til anvendelse. I dommen side 2005 uttaler førstvoterende at «[s]kal annet punktum anvendes, må det særlig være fordi lovbrøteren har hatt en spesiell organisatorisk rolle i narkotikaomsetningen». Dette standpunktet er fulgt opp i flere senere avgjørelser – blant annet Rt-2008-1217. I Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) side 410–411 er dette standpunktet forutsatt videreført i straffeloven 2005 § 232 andre ledd andre straffalternativ.
- (41) Selv om det ikke er fremhevet i advokat Eldens støtteskriv, finner ankeutvalget det riktig å nevne at lagmannsretten har tatt et uriktig rettslig utgangspunkt ved drøftelsen av subsumsjonen for Jensens vedkommende. Drøftelsen tar utgangspunkt i om *Jensens egen opptreden* oppfyller de krav som følger av rettspraksis for å anvende andre straffalternativ. Et medvirkningsansvar begrunnes imidlertid i at man på en eller annen måte har medvirket til *en annen persons* straffbare handling. Grunnleggende for subsumsjonen av medvirkningen er derfor om *Cappelens* handling rammes av andre straffalternativ.
- (42) Dette uriktige utgangspunktet for vurderingen av om også Jensen kan straffes etter tredje ledd andre straffalternativ har imidlertid ikke hatt noen betydning for utfallet av saken. Det kan derfor verken begrunne henvisning av anken til ankebehandling eller delvis opphevelse av lagmannsrettens dom: Lagmannsrettens domsgrunner viser klart at Cappelens innførselsvirksomhet omfattes av § 162 tredje ledd andre straffalternativ. Videre viser sitatene foran at Jensen har opptrådt forsettlig i relasjon til de forhold som begrunner at Cappelens overtredelse omfattes av andre straffalternativ.

Påberopte saksbehandlingsfeil

Mangelfulle domsgrunner – straffeprosessloven § 40

- (43) Straffeprosessloven § 40 første ledd første punktum fastsetter at «[n]år siktede domfelles, skal domsgrunnene for skyldspørsmålet vedkommende bestemt og uttømmende angi det

saksforhold retten har funnet bevist som grunnlag for dommen, og vise til det straffebud han dømmes etter». Videre følger det av § 40 fjerde ledd at domsgrunnene skal «angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering».

- (44) Lagmannsrettens dom er, som allerede nevnt, svært grundig. Den oppfyller klart de krav som følger av § 40 første ledd første punktum.
- (45) Spørsmålet er dermed om dommen også oppfyller kravet i § 40 fjerde ledd om begrunnelse av bevisresultatet. Om hvilke krav som stilles uttaler førstvoterende i Rt-2011-1 avsnitt 11:
- «... I dette ligger at det må fremgå hvorfor et bestemt bevisresultat legges til grunn, jf. Rt. 2009 side 1439 avsnitt 28. I følge forarbeidene til straffeprosessloven tok man ikke sikte på en omfattende eller detaljert begrunnelse. Retten skal først og fremst redegjøre for de springende punkter ved bevisbedømmelsen, og kort angi hva som har vært avgjørende, jf. Ot.prp. nr. 78 (1992-1993) side 77-78.»
- (46) Denne avgjørelsen er nærmere utdypet i Rt-2011-172 avsnitt 29:
- «Hvilke beviser domfellelsen bygger på, vil ofte fremgå av sammenhengen, men ikke alltid. For saker som har vært behandlet for ordinær meddomsrett, bestemmer straffeprosessloven § 40 femte [nå fjerde] ledd at domsgrunnene ikke bare skal inneholde en beskrivelse av hva som er funnet bevist, men at dommen også skal ‘angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering’, dvs. hvorfor et bestemt bevisresultat legges til grunn. Det som først og fremst kreves, er at det blir redegjort for de springende – dvs. sentrale – punkter ved bevisvurderingen, og kort angitt hva som har vært avgjørende, ...»
- (47) For medvirkningen til Cappelens *innførselsvirksomhet av narkotika* er det tale om domfellelse for et sammenhengende straffbart forhold. I slike saker kreves det ikke at den enkelte handlingen som inngår i den straffbare handlingen, individualiseres i domsgrunnene, jf. Rt-1940-25, som er fulgt opp i senere praksis, jf. blant annet Rt-1983-1357 på side 1360. Selv om de enkelte handlingene i denne saken er individualisert både i tiltalebeslutningen og i dommen, gjelder tilsvarende for kravet til begrunnelse for bevisresultatet. Det er tilstrekkelig at begrunnelsen knytter seg til det sammenhengende straffbare forholdet som sådan. Men for hele forholdet gjelder kravet om at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode, jf. Rt-1998-1945.
- (48) I denne saken har lagmannsretten ved bevisvurderingen av Cappelens *innførselsvirksomhet* innledet med en omfattende omtale av bevisene i saken, før den deretter for rundt halvparten av de enkeltstående innførselene gir en relativt detaljert begrunnelse for sitt bevisresultat. For den andre halvparten er begrunnelsen stort sett gitt som en samlet vurdering.
- (49) Også ved behandlingen av om Jensen har medvirket til denne virksomheten – herunder om han har mottatt økonomiske fordeler fra Cappelen som vederlag for informasjon til bruk i virksomheten – er det gitt en omfattende begrunnelse for bevisresultatet basert på dokumentbevis, hva man kan utlede fra alle dialogutskriftene, vitneforklaringer og de to involvertes forklaringer.
- (50) Etter ankeutvalgets vurdering oppfyller lagmannsrettens begrunnelse for bevisresultatet klart lovens krav. Begrunnelsen etterlater ingen springende punkter som blir stående uforklart. Den gir, som allerede nevnt, heller ikke grunnlag for tvil med hensyn til om lagmannsretten har anvendt et uriktig beviskrav. Som tidligere påpekt, viser domsgrunnene tvert om at lagmannsretten har utvist stor forsiktighet ved bevisbedømmelsen.

- (51) Når det gjelder domfellelsen for *grov korrupsjon*, bemerker ankeutvalget at også for denne tiltaleposten oppfyller lagmannsrettens domsgrunner klart kravene i straffeprosessloven § 40. Det vises til begrunnelsen foran.

Oversendelsen av tingrettens dom til meddommerne før ankeforhandlingen

- (52) Videre er det anført at det var en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten før ankeforhandlingen oversendte meddommerne tingrettens dom, til tross for at advokat Elden hadde motsatt seg oversendelse.
- (53) Spørsmålet er ikke direkte regulert i straffeprosessloven, men § 41 tredje ledd fastsetter at «[h]øyere retter kan i sine domsgrunner henholde seg til tidligere dommer i saken». Som det fremgår av Rt-2009-992 avsnitt 15, følger det indirekte av denne bestemmelsen at dommerne – herunder meddommerne – i alle fall før domsavsigelsen har adgang til å lese tingrettens dom.
- (54) I Rt-1998-755 kom Høyesterett (dissens 4–1) til at det ikke var en saksbehandlingsfeil at lagmannsretten før ankeforhandlingen hadde oversendt meddommerne tingrettens dom.
- (55) Ankeutvalget kan heller ikke se at det i denne saken var en saksbehandlingsfeil å oversende dommen før ankeforhandlingen. Med den særdeles omfattende presseomtalen som saken hadde vært gjenstand for helt siden pågripelsen av Jensen i februar 2014, og hvor også Jensen ved mange anledninger hadde kommet til orde, kan det legges til grunn at meddommerne allerede var godt kjent med saken. Rettssikkerhetsmessig kunne det dermed også være en fordel om de fikk anledning til å lese dommen på forhånd. For lagmannsretten ble det dessuten foretatt en svært omfattende bevisførsel – noe som illustreres av at ankeforhandlingen ble gjennomført over 72 rettsdager. At også meddommerne hadde tingrettens dom tilgjengelig under denne bevisførselen, kan ha gitt dem bedre grunnlag for å holde oversikt over de ulike bevistemaene og vurdere bevisenes vekt.
- (56) Ankeutvalget kan etter dette ikke se at oversendelsen av dommen til meddommerne før ankeforhandlingen har medført at Jensen ikke fikk en rettfærdig og uavhengig behandling i lagmannsretten, jf. Grunnloven § 95 første ledd og EMK artikkel 6 nr. 1 og 2.

Lagmannsrettens avslag på å gi forsvarerne tilgang til telefoner beslaglagt hos Cappelen for å foreta egne analyser

- (57) Utskrift fra kommunikasjonen mellom Jensen og Cappelen stod sentralt i bevisførselen for både tingretten og lagmannsretten. Allerede ved innledningen av ankeforhandlingen tok advokat Elden opp spørsmål om tilgang til flere data fra telefoner beslaglagt hos Cappelen. I rettsboken for denne dagen, 7. november 2019, har retten protokollert:

«Rettens leder ønsket presisert om advokat Elden begjærte tilgang til materialet og/eller begjærte nye etterforskingsskritt. Advokat Elden presiserte at det ikke på nåværende tidspunkt forelå en slik begjæring til retten.»

(58) Da ankeforhandlingen hadde pågått ca. 1 ½ måned, kom advokat Elden tilbake til dette spørsmålet. Det fremgår av lagmannsrettens kjennelse 28. januar 2020 at Elden da «hevda at dette materialet ikkje var komplett, og at det heller ikkje var dokumentert at materialet var identisk med innhaldet på dei beslaglagde telefonane».

(59) Om denne begjæringen opplyses det i lagmannsrettens kjennelse:

«I brev 15. januar 2020 frå Spesialeininga til advokat Elden, med kopi til lagmannsretten, blei det gjort greie for prosessen knytt til sikring og gjennomføring av datamateriale på telefonar som var beslaglagt hos Cappelen. Det blei vist til at det ikkje på noko tidspunkt hadde skjedd ei utveljing i materialet, og at det var brukt ein programvare som tok med alle brukargenererte data på telefonane over til eit lesbart dataformat. Det blei opplyst at det som ikkje kom med, var data knytt til operativsystemet på telefonane, som til dømes systemloggar. Det blei vidare vist til at forsvararane til Jensen har fått utlevert nøyaktig dei same datafilane som dei etterforskarane og aktoratet hadde bygd på.»

(60) Da Spesialenheten for politisaker motsatte seg å overlevere de beslaglagte telefonene, måtte lagmannsretten avgjøre tvisten ved den nevnte kjennelsen hvor kravet ikke ble tatt til følge. I kjennelsen kom lagmannsretten til at de beslaglagte telefonene ikke kunne regnes som dokument i henhold til straffeprosessloven § 264, slik at Spesialenheten dermed ikke var pliktig til å oversende telefonene til forsvarerne. Deretter heter det i lagmannsrettens kjennelse:

«Det er ikke omstridd at Spesialeininga har levert ut alle dei lesbare dokumenta som gjennom etterforskinga er henta ut frå telefonane som blei beslaglagde hos Cappelen. Jensen har det same materialet som Spesialeininga. Når Jensen no krev tilgang til telefonane, blir det grunngeve med at det kan tenkjast å vera mogleg å søkja fram data utover det som Spesialeininga allereie har gjort til ein del av saka.»

(61) Det ble også påberopt andre grunnlag for kravet, som ankeutvalget ikke går inn på.

(62) Jensen fikk heller ikke medhold i at Spesialenheten skulle gis pålegg om å foreta et nytt uttrekk fra telefonene.

(63) Lagmannsrettens avgjørelse ble deretter begjært omgjort, men i kjennelse 4. februar 2020 ble omgjøringsbegjæringen ikke tatt til følge.

(64) Som det fremgår av sitatet fra lagmannsrettens første kjennelse, ble det ikke bestridt at forsvarerne hadde fått overlevert alt lesbart materiale som var hentet ut fra telefonene. Partslikhetsprinsippet er dermed ikke brutt.

(65) Det sentrale spørsmålet som avslaget på denne begjæringen reiser, er dermed om lagmannsretten ved avslaget kan ha forårsaket at saken ikke ble tilstrekkelig opplyst, jf. straffeprosessloven § 294. Dette foretok lagmannsretten en omfattende drøftelse av på kjennelsen side 11–12. Her oppsummerer lagmannsretten sin vurdering slik:

«Etter ei samla vurdering meiner lagmannsretten at det ikkje er naudsynt at det skjer eit nytt uttrekk av dei beslaglagde telefonane for at saka skal bli fullstendig opplyst, jf. straffeprosesslova § 294. Dette gjeld også for dei to telefonane av typen Iphone 5 som forsvararane til Jensen har omtalt særskilt. Lagmannsretten viser til at Spesialeininga har opplyst at det for den eine av desse telefonane allereie har skjedd fire uttrekk, medan det er utført to uttrekk av data frå den andre telefonen.»

- (66) Denne vurderingen har ankeutvalget ikke grunnlag for å tilsidesette, idet lagmannsretten hadde et klart bredere grunnlag enn ankeutvalget til å vurdere hvilke bevis som var nødvendige for at saken skulle bli forsvarlig opplyst. Og da avgjørelsen ble avsagt omtrent midtveis i forhandlingene, hadde lagmannsretten også et godt grunnlag for sin vurdering.
- (67) I en slik situasjon må Høyesterett vise tilbakeholdenhet med å overprøve lagmannsrettens vurderinger av hva som var nødvendig bevisførsel. Dette er for øvrig i samsvar med praksis fra Den europeiske menneskerettighetsdomstol – EMD – som også viser tilbakeholdenhet ved overprøvingen av nasjonale domstoler på dette området. Til illustrasjon kan det vises EMDs dom 22. april 1992 i saken Vidal (I) mot Belgia – saksnummer 12351/86 – avsnitt 33:

«As a general rule, it is for the national courts to assess the evidence before them as well as the relevance of the evidence which defendants seek to adduce ... More specifically, Article 6 para. 3(d) leaves it to them, again as a general rule, to assess whether it is appropriate to call witnesses, in the 'autonomous' sense given to that word in the Convention system ...; it 'does not require the attendance and examination of every witness on the accused's behalf; as is indicated by the words 'under the same conditions', it is a full 'equality of arms' in the matter.»

- (68) Ankeutvalget har etter dette kommet til at det heller ikke i denne relasjon foreligger noen saksbehandlingsfeil.

Har det skjedd feil ved politiets uttrekk av innholdet på de beslaglagte telefonene som kan ha fått betydning for utfallet av saken?

- (69) Under ankeutvalgets behandling av anken har advokat Elden i e-post 26. oktober 2020 vist til et brev fra Riksadvokaten 15. oktober 2020, hvor det heter:

«Kripos har i vedlagte brev 22. september d.å. opplyst om feil i sikringsverktøy/programvare som politiet benytter for å hente ut og analysere data fra iOS-enheter. Det gis her utfyllende informasjon om hvilke sikringsverktøy det gjelder, hva feilen har gått ut på og hvordan den kan ha påvirket opplysninger til bruk i straffesaker.

Feilen er rettet i oppdaterte versjoner av aktuell programvare (Cellebrite Premium 7.12 og Cellebrite Physical Analyzer 7.32), men vil ha gjort seg gjeldende i en periode forut for overgang til disse. ... »

- (70) Under henvisning til dette brevet ba advokat Elden om at det ble «avklart betydningen av vedlagte brev for Jensen-saken før den tas opp til avgjørelse i ankeutvalget».
- (71) I e-post datert 27. oktober 2020 har Spesialenheten for politisaker gitt følgende svar på forespørselen:

«I brevet fra Kripos side 1 fremgår det at feilen gjelder sikring av Apple enheter, og på side 2 fremgår det at tidsperioden for feilen er sikringen foretatt i perioden 17. mai 2018 til månedsskiftet mars/april 2020. Videre fremgår det av brevet side 4 at feilen berører sikring av filer og ikke av kommunikasjonshendelser, som eksempelvis anrop, SMS og MMS. Den siste sikringen av en Apple enhet i denne aktuelle sak ble foretatt 02.03.16.

Dette betyr at ingen av de sikrede kommunikasjonshendelser mellom Eirik Jensen og Gjermund Cappelen er berørt av feilen.

Spesialenhetens vurdering er etter dette at feilen som er omtalt i brevene fra Kripos og Riksadvokaten ikke har betydning for ankebehandlingen i vår sak. Vi har likevel tatt kontakt med Kripos for å forsikre oss om at vi har oppfattet dette korrekt. Kripos har svart at feilen ikke har betydning for sikringene som er foretatt i denne saken.»

- (72) Spesialenhetens brev er forelagt advokat Elden, som i e-post 2. november 2020, under henvisning til en vurdering fra private sakkyndige, uttaler:

«Som det fremgår, mener de dette har relevans også for vår sak, og det både underbygger og styrker den tidligere fremsatte anførsel med krav om at forsvaret selv gis tilgang til de aktuelle telefoner for granskning og gjennomgang, jfr også EMK Art 6 om jevnbyrdig tilgang til sakens beviser. Det er som kjent ikke Kripos sitt selekterte uttrekk som er beviset, men selve telefonen med relevante metadata. Den manglende kontroll av de uttrukne data, kan åpenbart ha hatt betydning for saken ved den nitidige tolkning av teledata med tidsstempler som saken og lagmannsrettens dom bygger på.»

- (73) Selv om advokat Elden i dette og et påfølgende avsnitt primært gjentar og forsøker å forsterke at det var en saksbehandlingsfeil at forsvaret ikke fikk tilgang til de telefonene som var beslaglagt hos Cappelen, og som ankeutvalget har behandlet i hovedavsnittet foran, har ankeutvalget også forelagt denne e-posten med vedlegg for Spesialenheten for politisaker. I e-post datert 4. november 2020 har Spesialenheten gjentatt sitt standpunkt fra e-posten av 27. oktober 2020. Deretter opplyses det:

«Spesialenheten har likevel for sikkerhets skyld forelagt advokat Eldens brev av 2. november 2020 med vedlegg for fagmiljøet på Kripos, som har svart at innholdet ikke endrer deres tidligere vurderinger. Den omtalte feilen i programvare har ikke betydning for sikringene som er foretatt i denne saken. Ingen enheter i denne saken er sikret med den versjon av programvaren som feilen knytter seg til (Cellebrite Premium og Cellebrite Physical Analyzer (PA)).»

- (74) Høyesterett har mottatt merknader også til denne e-posten.

- (75) På bakgrunn av de svar og oppklaringer som Spesialenheten for politisaker har gitt, legger ankeutvalget til grunn at heller ikke den feilen som Kripos har avdekket ved programvaren Cellebrite Premium 7.12 og Cellebrite Physical Analyzer 7.32, har hatt noen betydning for kvaliteten på det fremlagte bevismaterialet og dermed for utfallet av saken.

Lagmannsrettens tilgang til faktisk utdrag under domskonferanser og domsskrivingen

- (76) Som saksbehandlingsfeil er videre anført at lagmannsretten under domskonferansene og ved domsskrivingen hadde tilgang til hele det faktiske utdraget, som også inneholdt dokumenter som ikke var dokumentert under ankeforhandlingen.
- (77) Rettens adgang til under det videre arbeidet med saken å disponere hele det faktiske utdraget i en straffesak i en meddomsrettssak er ikke direkte regulert i straffeprosessloven. Men § 305, som fastsetter at «[v]ed avgjørelsen av hva som anses bevist, tas bare i betraktning de bevis som er ført under hovedforhandlingen», medfører at det ikke er en ubegrenset adgang til å anvende et dokumentutdrag uavhengig av hvor mange og hvilke udokumenterte dokumenter

utdraget inneholder. Bestemmelsen bygger på tiltaltes rett til å forsvare seg mot tiltalen, hvor det kontradiktoriske prinsipp er sentralt.

- (78) Som grunnlag for vurderingen av denne saken viser ankeutvalget til noen avgjørelser hvor dette spørsmålet har vært behandlet:
- (79) I Rt-2011-1025 ble lagmannsrettens fellende dom i en voldtektssak opphevet under henvisning til at lagretten hadde fått overlatt et faktisk utdrag til rådslagningen. For lagrettesakene inneholdt daværende straffeprosesslov § 369 andre ledd følgende bestemmelse:

«Lagretten kan ta med seg til rådslagningen bilder, tegninger, kart og ande gjenstander som er fremlagt under hovedforhandlingen. Skriftlige oppstillinger og andre skriftlige bevis som har vært fremlagt, kan den ta med når retten finner det hensiktsmessig. Forklaringer som tidligere er avgitt av tiltalte, vitner eller sakkyndige, bør den i alminnelighet ikke gis adgang til å ta med.»

- (80) Om bakgrunnen for denne regelen uttaler førstvoterende i avsnitt 12:

«Begrunnelsen for at det skal utvises forsiktighet med å la lagretten ta med seg skriftlige bevis til rådslagningsrommet, er at lagretten kan komme til å legge for stor vekt på disse dokumentene. De skriftlige bevisene kan da få større betydning enn de fortjener, særlig sett i forhold til de muntlige forklaringene som er gitt under ankeforhandlingen, jf. Ot.prp. nr. 35 (1978-79) side 219. Bestemmelsen i § 369 må tolkes og anvendes i lys av dette hensynet.»

- (81) Som ledd i begrunnelsen for å oppheve dommen fremhevet førstvoterende at materialet var ubalansert ved at det inneholdt to tekstmeldinger som fornærmede hadde sendt sin søster dagen etter den angivelige voldtekten, mens den domfeltes begjæring om at lagretten også skulle få med seg fem tekstmeldinger som fornærmede hadde sendt til sin tidligere kjæreste, ble avslått. Denne utvelgelsen var problematisk i relasjon til partslikhetsprinsippet. Videre ble det fremhevet at to legeuttalelser fra en lege som ikke forklarte seg under forhandlingene, var vedlagt uten at det gikk uttrykkelig fram av rettsboken at de var dokumentert. Uttalelsene var avgitt etter anmodning fra påtalemyndigheten. I den ene uttalelsen hadde legen omtalt fornærmede som en «ærlig, samvittighetsfull og troverdig person». I tillegg ble det også vist til enkelte andre dokumenter som utdraget inneholdt, og som Høyesterett var skeptisk til overleveringen av.

- (82) I avsnitt 24 foretar førstvoterende følgende oppsummering:

«Det er etter dette min konklusjon at det ble begått en saksbehandlingsfeil ved utvelgelsen og sammensetningen av det materiale som lagretten fikk ta med seg til rådslagningen. Det er vanskelig å vurdere om feilen kan ha virket inn på lagrettens avgjørelse, jf. straffeprosessloven § 343 første ledd. Selv om det i saken var bevis i form av medisinske funn, vil fornærmedes troverdighet og opplysninger om hvordan hun har omtalt hendelsen rett etter at den fant sted, være relevante. Flere dokumenter inneholdt referat fra fornærmedes forklaring om hendelsesforløpet. De to legeuttalelsene hadde til en viss grad karakter av å være 'partsinnlegg'. Det utvalget av tekstmeldinger som lagretten fikk med, var ubalansert. Når materialet vurderes samlet, kan det etter mitt syn ikke ses bort fra at feilen kan ha påvirket lagrettens vurdering.»

- (83) I HR-2017-2063-U kom det på ny opp spørsmål om en dom av lagmannsretten måtte oppheves under henvisning til det utdraget som lagretten var overlatt til rådslagningen. Saken

gjaldt en omfattende økonomisk straffesak, herunder grov korrupsjon. Utdraget inneholdt fire forskjellige hjelpedokument om henholdsvis persongalleri, hendelser/tidslinje, pengeoverføringer og om tiltaltes aksjeinnhav/tidslinje. Videre omfattet det overlatte en «ringperm som inneholder papirutskrifter av dokumenter som helt eller delvis har vært gjennomgått under forhandlingene, med unntak av presseoppslag og skriftlige forklaringer i anledning av saken».

- (84) Forsvarerne hadde protestert mot at de aktuelle dokumentene ble medbrakt til lagrettens rådslagning, idet det ble anført at «dette kunne føre til at lagretten la for stor vekt på disse dokumentene, slik at vitneforklaringene ikke fikk den betydning disse skulle være tillagt». Protesten ble avvist, idet retten uttalte (avsnitt 29):

«Lagmannsretten er innforstått med at straffeprosessloven § 369 må tolkes og anvendes i lys av dette hensynet, jf. Rt-2011-1025 avsnitt 10 og 11. Imidlertid gjelder tiltalen i vår sak komplisert økonomisk kriminalitet der de skriftlige bevisene har stor betydning. Vitneførselen har i stor grad dreid seg om hva som kan utledes av de skriftlige bevisene.»

- (85) Denne vurderingen var ankeutvalget enig i og uttalte at «det var hensiktsmessig og forenlig med straffeprosessloven § 369 at lagretten fikk med seg det skriftlige materialet til rådslagningen» (avsnitt 30).

- (86) Høyesteretts ankeutvalg har i HR-2016-612-U også behandlet anke i en meddomsrettssak hvor retten hadde disponert et omfattende elektronisk utdrag under sitt arbeid med dommen. Det fremgår av kjennelsen avsnitt 7 at ankeutvalget la til grunn at utdraget ikke inneholdt dokumenter som ikke kunne dokumenteres. Etter å ha gjennomgått noen ytterliggende momenter, oppsummerer ankeutvalget i avsnitt 12 sitt standpunkt slik:

«Dette betyr ikke at det er i strid med loven eller med det overordnede prinsipp om rettfærdig rettergang, herunder rett til kontradiksjon, at dommere har tilgang til dokumenter som ikke har vært ført som bevis i retten. Rettergangen må bedømmes samlet, og det må vurderes konkret ut fra domsgrunnene og eventuelt andre opplysninger man måtte ha, om dommerne i strid med § 305 kan ha lagt vekt på bevis som ikke er ført i retten, og om det i tilfelle kan ha virket inn på avgjørelsens innhold.»

- (87) Disse avgjørelsene viser at det ikke kan oppstilles et generelt forbud mot at retten under arbeidet med dommen disponerer et faktisk utdrag selv om det inneholder udokumenterte bevis. Ved den konkrete vurderingen står hensynet til det kontradiktoriske prinsipp sentralt. Det er dermed særlig dersom utdraget inneholder vitneforklaringer – ikke minst dersom vitnet/vitnene ikke har forklart seg for retten – at det lett vil kunne være i strid med det kontradiktoriske prinsipp om retten disponerer utdraget. Men også andre udokumenterte bevis kan etter omstendighetene tilsi at hensynet til det kontradiktoriske prinsipp medfører at utdraget ikke kan overleveres retten.

- (88) Hensynet til det kontradiktoriske prinsipp må avveies mot at rettssikkerhetsmessige hensyn, særlig i mer omfattende straffesaker, kan tilsi at det er behov for at retten disponerer utdraget. Erfaringsmessig er det slik at man ved forberedelsen av en sak tar flere dokumenter inn i utdraget enn det blir aktuelt å dokumentere under rettsforhandlingen. Dersom retten da under arbeidet med dommen ikke skulle kunne anvende et slikt utdrag, ville det både kunne vanskeliggjøre dommerarbeidet betydelig, og dessuten kunne føre til at retten legger feil faktum til grunn. Men av hensyn til det kontradiktoriske prinsipp er det viktig at

påtalemyndigheten ved utarbeidelsen av utdraget nøye vurderer hvilke bevis som tas inn i utdraget.

- (89) Disse hensynene tilsier at avgjørelsen i Rt-2011-1025 ikke har overføringsverdi til den foreliggende saken. Dette kan særlig begrunnes i to forhold: For det første inneholdt utdraget i 2011-saken dokumenter som hadde betydelige likhetstrekk med vitneforklaringer fra personer som ikke hadde forklart seg for retten. Når lagretten dessuten ikke begrunnet sine svar, hadde man ikke noen mulighet for å etterprøve hvilke bevis lagretten hadde bygd på.
- (90) Den foreliggende saken står i en helt annen stilling, og den har betydelige likhetstrekk med saken i HR-2016-612-U. Dokumentutdraget består av ca. 7 000 sider. Det inneholder primært utskrifter fra databeslagene, dokumentasjon for overføringer mellom de involverte, privatforbruksberegninger, dokumentasjon om Jensens arbeidsforhold, instruks mv. om informantbehandling og en rekke avisutklipp. Når det da heller ikke er fremhevet et eneste eksempel på at lagmannsretten har brutt det kontradiktoriske prinsipp ved å begrunne dommen i udokumenterte dokumenter, har ankeutvalget funnet det klart at det heller ikke er begått noen saksbehandlingsfeil ved at lagmannsretten disponerte dokumentutdraget.

Øvrige anførte saksbehandlingsfeil

- (91) De øvrige påberopte saksbehandlingsfeil finner ankeutvalget ikke grunn til å gå nærmere inn på.

Straffutmålingen og inndragningen

- (92) Det er også anket over straffutmålingen, hvor straffen er satt til fengsel i 21 år. Lagmannsretten kom til at narkotikalovbruddet alene tilsa en straff «opp mot» øvre strafferamme på fengsel i 21 år. Hensett til det betydelige volumet – ca. 13,8 tonn hasj – og at bistanden er ytt til Cappelen som importør av stoffet, har ankeutvalget ikke noe å bemerke til dette anslaget, bortsett fra at det ikke er gitt at det er grunnlag for reservasjonen «opp mot». Videre tilsier den grove korrupsjonen, på grunn av de særlig skjerpene forhold i denne saken, at korrupsjonen alene tilsier en lang fengselsstraff.
- (93) Etter dette kan ankeutvalget ikke se at det er noe å bemerke til at lagmannsretten har anvendt lovens maksimumsstraff. Ankeutvalget er enig med lagmannsrettens flertall i at et tidsforløp på 6 ½ år fram til lagmannsrettens dom, hensett til den svært omfattende etterforskningen og bevisførselen som saken har krevd, ikke tilsier noen reduksjon av straffen. Straffutmålingen aktualiserer heller ikke prinsipielle spørsmål som tilsier henvisning.
- (94) Det er heller ikke noe å bemerke til inndragningsbeløpet på 1 418 000 kroner, som er i samsvar med det beløpet lagmannsretten har funnet bevist at Jensen mottok som vederlag for sin bistand til Cappelen. Ankeutvalget viser til at etter straffeloven 1902 § 34 er lovens utgangspunkt at hele utbyttet skal inndras, og ankeutvalget kan ikke se noe i denne saken som skulle kunne begrunne unntak fra denne regelen.

Konklusjon og slutning

- (95) Ankeutvalget har etter dette, som allerede nevnt, enstemmig kommet til at anken ikke tillates fremmet.

S L U T N I N G

Anken tillates ikke fremmet.

Magnus Matningsdal
(sign.)

Toril Marie Øie
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)